

Kulturmiljön i plan-och byggsystemet

Miljömålet God bebyggd miljö anger att fysisk planering och samhällsbyggande senast år 2010 ska grundas på program och strategier för hur kulturhistoriska och estetiska värden ska tas till vara och utvecklas. Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen ska senast år 2010 vara identifierad och ett program finnas för skydd av dess värden. Samtidigt ska minst 25 procent av den värdefulla bebyggelsen vara långsiktigt skyddad.

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är en av flera centrala myndigheter som tillsammans med länsstyrelserna har fått ansvar inom miljömålsarbetet. RAÄs ansvar för kulturmiljön är övergripande. Tillsammans med berörda sektorer ska RAÄ svara för att lämpliga indikatorer utvecklas, ge en samlad redovisning av måluppfyllelsen, föreslå kompletterande insatser och i övrigt verka för att miljömålet nås. Enligt ett särskilt regeringsuppdrag ska strategier och program utarbetas, för att utveckla, bevara och följa kulturmiljöerna inom bland annat den bebyggda miljön.

Syfte

Syftet med projektet ”Kulturmiljön i plan- och byggsystemet” är att analysera möjligheten att nå ovan nämnda miljömål genom ställningstaganden enligt Plan- och bygglagen - i översiktsplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser och bygglov. Som grund för detta analyseras hur kulturmiljövärden beaktats, uttryckts och säkerställts i ett antal kommuner av olika slag, som underlag för en mer övergripande diskussion kring vilka strategier som RAÄ kan föreslå för uppföljning av det nationella miljö kvalitetsmålet om God bebyggd miljö.

Arbetsmetod

Eken och Arken hade RAÄs uppdrag kring årsskiftet 2002/03 att studera hanteringen av värdefull kulturbebyggelse i Hudiksvalls och Skara kommuner. Kommunerna studerades genom läsning av dokument och intervjuer med tjänstemän hos de båda kommunerna, Hälsinglands respektive Västergötlands museum och Länsstyrelserna i Gävleborgs respektive Västra Götalands län. De dokument som studerats är kulturmiljöprogram och motsvarande, kommunomfattande och fördjupningar av översiktsplan, områdesbestämmelser, detaljplaner och ett urval bygglovsärenden.

Rapporterna behandlade följande rubriker:

- Kunskapsunderlag för kulturmiljön
- Kulturmiljön i översiktsplanen
- Kulturmiljön i fördjupningar av översiktsplanen
- Säkerställande av kulturmiljöns värden enligt PBL
- Säkerställandeläget
- Handläggning av bygglov och kontroll